

Naše bezpečnost nekončí na hranicích EU, shodují se experti

8.7.2022 - | Ministerstvo obrany ČR

Evropa čelí zásadním změnám bezpečnostního prostředí způsobených válkou na Ukrajině, agresivním chováním Ruska i rostoucí asertivitou Číny, přetrvávající hrozbou terorismu či vzestupem moderních technologií, které jsou příležitostí, ale zároveň také novou výzvou pro naši bezpečnost. Vzhledem k současnému dění lze říct, že učinit Evropu bezpečnější je jedním z největších a nejtěžších úkolů, které před námi stojí. Právě „Evropa jako úkol“ je mottem českého předsednictví v Radě Evropské unie. Česká republika si uvědomuje, že Evropská unie musí převzít větší odpovědnost za svou bezpečnost a stát se silnějším hráčem na bezpečnostní scéně. Bezpečná, silná a připravená EU je cílem českého předsednictví.

Pomoci mohou zkušenosti z vojenských misí

Naše bezpečnost nekončí na hranicích EU, nestabilita v našem sousedství a mimo něj má výrazný vliv na bezpečnostní situaci u nás doma. Právě o způsobech, jak lépe zvládat a reagovat na krize, které EU čekají, se vedla převážná část panelových diskusí během konference v Praze. V jejím úvodu vystoupil náměstek ministryně obrany Daniel Blažkovec. „Máme bohaté zkušenosti z vojenských i civilních misí a operací, které měly a mají za cíl stabilizaci a rozvoj regionů postižených krizí. Postupem času jsme se učili a zlepšovali, ale musíme být ještě lepší. Můžeme stavět na našich nedávných zkušenostech z Afghánistánu a z protiteroristického úsilí EU v oblasti Sahelu,“ sdělil náměstek Blažkovec účastníkům konference.

Hlavním tématem prolínajícím se napříč konferencí byla ruská agrese na Ukrajině. Diskutovalo se o poučení z tohoto konfliktu a jeho možném vlivu na realizaci první ryze bezpečnostní a obranné strategie EU, Strategického kompasu. Přijetí této strategie letos v březnu je důležitým bodem v přístupu EU k bezpečnosti a obraně. Evropská unie jejím prostřednictvím jednoznačně vyjadřuje, že má ambici být silným hráčem na poli globální bezpečnosti. Ambice se však musí promítnout také do praktických kroků. V tomto ohledu je jedním z prvních zátěžových testů právě to, jak EU přistupuje a přistoupí k válce na Ukrajině a jak se popere s jejími následky. Experti se shodli na tom, že je nutné tuto ambici naplňovat v širším transatlantickém rámci – v partnerství s NATO.

Zaměřit se na strategickou komunikaci

Část konference se věnovala tématu strategické komunikace v misích a operacích. Řečníci dali jasné najevo, že je nezbytné této problematice věnovat větší pozornost. Informační prostředí je den ode dne složitější, i vzhledem ke zvýšené aktivitě našich protivníků a jejich dezinformačním kampaním. Mise a operace musí být odolnější. Tomu by měl napomocť takzvaný FIMI Toolbox, neboli sada nástrojů pro manipulaci s cizími informacemi a vměšování, který posílí naši schopnost detekovat, analyzovat a reagovat na případnou hrozbu. K jehož vytvoření by mělo dojít právě při českém předsednictví.

Diskutující se také shodli, že působení EU mimo její hranice musí co nejvíce odpovídat potřebám hostitelských zemí a musí být schopno flexibilně reagovat na změny, ke kterým může docházet. Unijní mise a operace většinou působí v místech, kde je struktura státu velmi komplikovaná či narušená. O to složitější je získat potřebnou zpětnou vazbu, je však nezbytné hledat cesty, jak tyto

obtíže překonat.

V neposlední řadě také proběhla diskuse o schopnostech rychlého nasazení EU a spolupráci mezi Uníí a Severoatlantickou aliancí. Reakce EU na napadení Ukrajiny je jak z hlediska rychlosti, tak flexibility bezprecedentní. Pokud má být Evropa věrohodným bezpečnostním aktérem, musí si zachovat a dále rozvíjet schopnost pružné reakce, posilovat svou připravenost a budovat nezbytné schopnosti. Toho ale nemůžeme dosáhnout bez zvýšení výdajů na obranu, které budou vhodně vynaloženy k vyplnění stávajících nedostatků. NATO je základem kolektivní obrany, a jednat ve vzájemné spolupráci je tak zásadní. Po přijetí Strategické koncepce NATO, nového bezpečnostního dokumentu, a Strategického kompasu EU máme novou půdu, na které můžeme stavět. Díky spolupráci s klíčovými partnery, jako je NATO, budeme schopni komplexněji a efektivněji reagovat na vzniklé krize.

Na konferenci navázalo jednání ředitelů pro obrannou politiku

Na konferenci Responsive CSDP navázalo setkání ředitelů pro obrannou politiku EU. I zde se vedle partnerství EU-NATO hovořilo o Ukrajině. Ruská agrese zdůraznila potřebu zbavit se závislosti na zbývajícím sovětském vybavení a armádu vybavit novými prostředky a zbraněmi. V této souvislosti se ředitelé shodli na potřebě vytvořit nástroj, který by usnadnil společné zadávání veřejných zakázek k doplnění zásob jednotlivých členských států Unie. Podle Martina Riegla ze Sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany se české předsednictví pokusí vytvořit takové podmínky, aby byl potřebný dokument dokončen s předstihem ještě před koncem letošního roku.

Rusko využívá hlad a migraci jako zbraň proti Západu

Ruský útok ovlivňuje nejen dění v Evropě a jejím nejbližším okolí, ale i na africkém kontinentu. Nejde přitom jen o tamní armády, Putin svojí politikou ovlivňuje i životy běžných obyvatel, zejména v Africe. Například Somálsko je na pokraji humanitární katastrofy – země, kterou již čtyři roky trápí naprostý nedostatek srážek, má kvůli válce v Ukrajině kritický nedostatek potravin. Export vývozu obilí z Ukrajiny blokuje právě Rusko, které obsadilo většinu ukrajinských přístavů na březích Černého a Azovského moře. „Důležitou součástí Putinovy strategie je plán vyhladovět miliony lidí v Africe a Asii a vyvolat novou migrační krizi,“ upozornil Riegl na další dopady ruské agrese na Ukrajině.

Ačkoliv události posledních let a měsíců nezavdávají mnoho důvodů k optimismu, jeden – a to zásadní – zde je. Západ je dnes jednotnější než kdy dřív. České předsednictví tuto skutečnost zohlednilo ve svých prioritách a soustředí se na intenzivnější spolupráci dvou klíčových hráčů – Evropské unie a Severoatlantické aliance. „Prvořadým úkolem NATO je robustní a důvěryhodná schopnost kolektivní obrany. To si vyžaduje významnou podporu ze strany EU zejména při zajišťování vojenské mobility v Evropě, odolnosti a posilování evropské průmyslové základny,“ sdělil Martin Riegl. Jinými slovy: NATO a EU jsou odlišné organizace, které využívají různé nástroje, obě ale pracují ve prospěch stejného cíle.

<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/nase-bezpecnost-nekonci-na-hranicich-eu--shod-uji-se-experti-237291>